

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXVII

urn:nbn:de:bsz:31-97032

sensu accedente caloris, aperta panduntur. *Lysmachia* insigne contra pestem remedium est. Invenitur eam apud Cenomanos rustlici. Altius quippe homini adaligata, deorsum pestilens impellit virus, collectumque tandem inibi, sursum regredi non patitur. *Ruell. de nat. stirp. l. 3. c. 78.* Iumentis discordantibus jugo imposito, asperitatem cohibet. *Lotus* arbor est ingens patula ramorum opacitate lasciva. Harum sex H. S. millies aestimavit *Domitius. Plin. l. 17. c. 1.* Duraverunt ad Neronis incendia, quibus cremaverat urbem annis centum octoginta. Est & herba in Ægypto, hoc nomine, quæ recedentibus aquis Nili riguis provenit similis fabæ. *Plin. l. 13. c. 17.* Fructus ei in capite papaveri similis incisuris, intus grana. Incolæ capita in acervis putrefaciunt; mox separant lavando, siccata tundunt, eoque pane utuntur. Sole occidente papavera ea comprimuntur & integuntur foliis. Ad ortum autem aperiuntur, donec maturescant, flosque qui est candidus decidat. Panis ille inter remedia habetur. *Plin. l. 22. cap. 21.* Constat enim eos, qui illo vivunt, nec dysenteria, nec tenesmo, neque aliis ventris infestari morbis. Nihil eo dum calet levius, refrigeratus difficiliter concoquitur.

C A P U T XXVII.

DE MALABATHRO, MALIS
Punicis Assyriacisque, nec non arbo-
re Manguis dicta.

Malabathrum folium est sui generis, quod Indicæ gignunt paludes, lentis palustris modo, aquis sine radice innatans. Id collectum statim transiitur lino, reconditur siccatum. *Diosc. l. 1. c. 11.* Tradunt siccatis æstivo fervore aquis, humum aridis fruticibus uri: quod ubi non evenerit, ne amplius quidem renascitur. *Mala Punica* in tria redegit fastigia *Diosc.* Vni dulcia, alteri acra & acida, tertio mista adscriptis & vinosa. Acida mitescere & dulcia fieri tradunt; *Isisil-*

si fuillo aut humano arboris radices stercote foveantur, & vetere sapis irrigentur urina. *Math. l. 1. Dies. c. 127.* Servantur incorrupta anno toto, si cum fere matura fuerint periolii, quibus pendunt, intorqueantur in arbore, vel si postquam decerpta fuerint, argilla aqua resoluta, undique oblinantur, ac pluribus insolentur diebus. Immerguntur etiam in ferventem aquam, statim erimuntur, & Soli siccanda per octo exponuntur dies. *Malus Assyria* omnibus hotis pomifera est, aliis cadentibus, aliis maturefcentibus, aliis subnascantibus. *Tentare gentes*, inquit *Plin. l. 12. c. 3.* transferre ad sese propter remedii prestantiam *seltilibus vasis*, dato per cavernas radicibus spiramento; qualiter omnia transitura longius feri arctissime transferrique meminisse conveniet, ut semel quaque dicantur; sed nisi apud *Medos* & in *Perside* nasci noluit. *Doldius* scripsit referente *Libav. de orig. rer.* *Malum Assyrium* cum fecaretur prægnans alio inventum fuisse, quod latuerit in eo tanquam matrice suo pediculo annatum. Quæsitum de modo generationis; & videtur, fuisse plura in furculo poma anguste locata, & priore tardius crescente ex affluxu præreptuque nutrimenti celerius promovisse supra incumbens, quod pressu ponderis in se admisit minus, atque ita ambiit. *Mangueis* arbor est in regione *Temiltitan*; ex cujus perterebrata caudice, succus profluit aqueus. Si quis ex eo largius biberit, obstupescantibus sensibus ebrietate laborat. Cortex ad fila percommodus est. Lignum ad acus, frondes pro pellendis morbis & integendis casis aptissimæ. *Majol. in colloq. de plantis.*

CAPUT XXVIII.
DE MOSCHO, MUSCO,
& MACANILLO.

Moschus in cuiusdam animalis nascitur umbilico. Duo hujus animalis describuntur genera. Vnum capræ simile est, unico armatum cornu, prægrandi